

Селезньова О. Ю.
НТУ «ХП»

**ВАЛЕНТИН ВАСИЛЬОВИЧ БОНДАРЕНКО – ПЕРШИЙ
ХАРКІВСЬКИЙ КОСМОНАВТ**

Підкорення космосу є однією з найвеличніших і водночас найтрагічніших сторінок історії людства. Тривалий час багато аспектів даної теми залишались забороненими для громадського обговорення, оскільки стосувалися інтересів військових. Зокрема, в СРСР суспільство отримувало мінімум інформації про катастрофи аерокосмічної техніки і відповідні втрати серед льотчиків-космонавтів. Як наслідок, ті хто мали стати героями, залишались невідомими широкому загалу і після своєї смерті. До їх числа належить і харків'янин Валентин Васильович Бондаренко (16.02.1937–23.03.1961) – льотчик-винищувач, член першого загону космонавтів СРСР.

У березні 1960 р. було сформовано перший «зоряний загін» до складу якого увійшли 20 космонавтів. Бондаренко В. В був серед них наймолодшим, йому тоді виповнилося 23 роки. Разом з іншими він готувався до польоту на космічному кораблі «Восток». Проходячи чергове тренування в сурдобарокамері (герметична капсула з регульованою штучною атмосферою) льотчик-космонавт зробив спонтанну помилку – необережно викинув проспиртований шматочок вати. Вата випадково потрапила на спіраль розпеченої електроплитки і миттєво спалахнула. Перенасичена чистим киснем атмосфера капсули сприяла швидкому поширенню вогню. Через значну різницю між внутрішнім і зовнішнім тиском швидко відчинити люк сурдобарокамери виявилося неможливо. Коли капсулу відкрили, Бондаренко В. В. був ще живий, однак врятувати його не вдалося.

Реакція влади на загибель космонавта виявилася очікуваною. Йому по смертно присвоїли звання космонавта і нагородили орденом Червоної Зірки. Однак, засоби масової інформації про загибель Бондаренка В.В. промовчали. Вперше про нього громадськість дізналася лише у 1986 р. Згодом ім'ям Бондаренка В. В було названо один з кратерів на Місяці, вулицю у м. Харків та харківську школу № 93.